

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

THÁKUROVA 3, 160 00 PRAHA 6

Katedra/Ústav: Katedra teologické etiky a spirituální teologie

Posudek oponenta/oponentky na diplomovou práci

jméno oponenta/tky ThLic. Mgr. Jaroslav Lorman, Th.D.

Autor/autorka práce: Jindřich Zemánek
Studijní program/obor: Teologie, Katolická teologie
Název práce: Člověk, společnost a trest
Vedoucí práce: PhDr. Libor Ovečka, Th.D.
Rozsah práce: 81 ns

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☒	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☒	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☐	☐	☐	☐
Zpracování příloh	☒	☐	☐	☐
Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☐	☐	☒	☐

Práce stanovených cílů dosahuje	☐	☐	☐	☒
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☐	☐	☒
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☐	☒	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá ji	☐	☒	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☐	☒	☐	☐
C. Celkový přínos práce				
Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☒		☐	
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☐		☒	
Práce přináší nové poznatky	☐		☒	
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐		☒	
Práce má metodologický/teologický přínos	☐		☒	

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Diplomand klade v úvodu své práce otázku: "Jakým právem může společnost soudit a odsoudit k určitému trestu člověka, jenž má svou vlastní autonomii a je obdařen svobodou, kterou mu nemůže nikdo upírat?"

Podle názoru oponenta se diplomand s takto položenou otázkou nevypořádává způsobem, který by odpovídal její závažnosti. Myšlenková figura, že člověk delegoval pravomoc státu, který jej pak má povinnost trestat, vyznívá velmi banálně a mohla by být spíše východiskem diskuse, nikoliv jejím závěrem.

Zdrojem problému je, podle oponenta, nejasně položená otázka, jejíž nediferencovanost nedovoluje zahlédnout jádro problému. Diplomand je pak odkázán na řazení asociativně spojených témat: např. jak je v celku práce důležitá tělesnost a duchovnost člověka (s.7)? proč uvádět sociální principy (ss. 14-19), když se s nimi dále nepracuje, proč všechny teorie trestání, funkce trestu (ss. 55-66)?

V práci nejsou hlouběji propojeny teologické pasáže věnované především otázkám teologie Božího obrazu a přirozeného mravního zákona, s pasážemi věnovanými teorii trestu. Zvláště poslední kapitoly práce působí značně kompilačním dojmem bez hlubšího promyšlení.

Výmluvným znakem jsou velmi dlouhé citáty z víceméně jednoho zdroje (např. s. 60 obsahuje 17 řádků citátů a pouhé 8 řádků diplomandových, s. 62 je výlučně složena s citátů). Druhá polovina práce proto také vyznívá velmi ploše a bezproblémově. Diplomand tak opouští pole problému, který vytyčil v úvodu práce.

Patrnou slabinou práce je také užitá literatura, která čítá výhradně českojazyčné tituly. Jejich seznam není nikterak rozsáhlý. Zvláště teologická literatua je nedostatečná a neaktuální.

Po formální stránce je práce napsána pečlivě s občasnými, zřídka výjimečnými gramatickými chybami (např. hned na s. 5 jež, namísto jenž...).

3. Otázky a náměty práce k diskusi při obhajobě

Při obhajobě by bylo možné se věnovat následujícím otázkám:

Lze odůvodněně tvrdit, že "uplatňování pravé svobody v lidském společenství mj. znamená, že respektujeme svobodu druhého, tj. respektujeme společný řád čili ustanovená pravidla našeho soužití"? (s. 23)

Jak diplomand vysvětluje kulturní, historickou a jinou variabilitu při formulaci pravidel tzv. přirozeného mravního zákona? Jak může být přirozený zákon zakotven v platně vyhlášeném právu? (s. 25) Jaký je vztah mezi porušením státní autoritou promulgovaného zákona a hříchem?

Je možné po zážitcích totalitních režimů XX. století tvrdit, že "původcem veškeré autority je Bůh"? (s. 43)

Je-li svoboda člověka daností a jedním ze základních práv, jak je možné omezit ji kvůli spravedlnosti? (s. 25)

Jak se zachovat v situacích konfliktu, kdy je občan státu, "kterému propůjčil svou autoritu", nucen k jednání, se kterým ve svědomí nemůže souhlasit (např. nucení k provedení potratu, k vojenské povinnosti nebo k projevům náboženské lhostejnosti). Je pak donucování ze strany státu mravně oprávněné?

Jaký je vztah mezi mravním a trestním jednáním?

Jakou roli hraje stát a státní autorita v procesu spásy? Může se zdát, že je-li stát odpovědný za rozvoj svobody svých občanů, je velmi důležitým instrumentem spásného jednání Božího. Je tomu tak a platí to i v pluralitní demokratické a programově sekulární společnosti?

Doporučení práce k obhajobě	nedoporučuji
------------------------------------	---------------------

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 24.V.2010

Podpis:

